

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 96/12
Λουξεμβούργο, 12 Ιουλίου 2012

Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα στην υπόθεση C-202/11
Anton Las κατά PSA Antwerp NV

Κατά τον γενικό εισαγγελέα N. Jääskinen, η υποχρέωση να συντάσσονται στη γλώσσα της περιοχής όλα τα έγγραφα που αφορούν σχέση εργασίας διεθνούς χαρακτήρα αντίκειται στην ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων

Στο ιδιαίτερο πλαίσιο μιας συμβάσεως εργασίας διεθνούς χαρακτήρα, μια τέτοια γλωσσική υποχρέωση συνιστά εμπόδιο στην ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων, μη δικαιολογούμενο ούτε από λόγους προστασίας των εργαζομένων, ούτε από λόγους αποτελεσματικότητας των διοικητικών και δικαστικών ελέγχων ούτε από λόγους πολιτικής για την προστασία ορισμένης γλώσσας

Στο Βέλγιο, ένα διάταγμα της Φλαμανδικής Κοινότητας επιβάλλει τη χρήση της ολλανδικής γλώσσας στο πλαίσιο των εργασιακών σχέσεων μεταξύ εργαζομένων και εργοδοτών των οποίων η έδρα εκμεταλλεύσεως βρίσκεται στην ολλανδόφωνη περιοχή. Η μη τήρηση αυτής της γλωσσικής υποχρέωσης συνεπάγεται την ακυρότητα της συμβάσεως εργασίας, χωρίς πάντως να θίγονται τα δικαιώματα του εργαζομένου ή τα δικαιώματα τρίτων.

Ο Anton Las, Ολλανδός υπήκοος και κάτοικος Κάτω Χωρών, προσλήφθηκε το 2004 ως «*Chief Financial Officer*» από την PSA Antwerp, εταιρία εγκατεστημένη στην Αμβέρσα (Βέλγιο), η οποία όμως ανήκει σε πολυεθνικό όμιλο που έχει την έδρα του στη Σιγκαπούρη. Η σύμβαση εργασίας, που συντάχθηκε στην αγγλική γλώσσα, προέβλεπε ότι ο A. Las θα ασκούσε τις επαγγελματικές του δραστηριότητες κυρίως στο Βέλγιο.

Το 2009, με έγγραφο διατυπωμένο στην αγγλική γλώσσα, η PSA Antwerp απέλυσε τον A. Las και του κατέβαλε αποζημίωση λόγω απολύσεως υπολογισθείσα βάσει της συμβάσεως εργασίας. Ο A. Las προσέφυγε ενώπιον του Arbeidsrechtbank (Εργατοδικείο, Βέλγιο) υποστηρίζοντας ότι οι διατάξεις της συμβάσεως εργασίας ήταν άκυρες λόγω παραβάσεως των διατάξεων του φλαμανδικού διατάγματος περί του γλωσσικού καθεστώτος. Ζήτησε υψηλότερη αποζημίωση λόγω απολύσεως καθώς και άλλα ποσά, σύμφωνα με το βελγικό εργατικό δίκαιο.

Το βελγικό δικαστήριο ερωτά το Δικαστήριο αν το φλαμανδικό διάταγμα περί του γλωσσικού καθεστώτος αντίκειται στην ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο μέτρο κατά το οποίο υποχρεώνει τις εγκατεστημένες στην ολλανδόφωνη περιοχή του Βελγίου επιχειρήσεις, κατά την πρόσληψη εργαζομένων στο πλαίσιο σχέσεως εργασίας διεθνούς χαρακτήρα, να συντάσσουν, επί ποινή ακυρότητας, όλα τα σχετικά με τη σχέση εργασίας έγγραφα στην ολλανδική γλώσσα.

Με τις σημερινές προτάσεις του, ο γενικός εισαγγελέας Niilo Jääskinen παρατηρεί ότι δεν υφίσταται κανόνας εναρμονίσεως στο δίκαιο της Ένωσης όσον αφορά τη χρήση των γλωσσών για τη σύνταξη των συμβάσεων εργασίας. Ωστόσο, το φλαμανδικό διάταγμα περί του γλωσσικού καθεστώτος μπορεί να έχει αποτρεπτικό αποτέλεσμα έναντι των μη ολλανδόφωνων εργαζομένων και εργοδοτών, δηλαδή γενικώς όλων εκείνων που προέρχονται από άλλα κράτη μέλη πλην του Βελγίου και των Κάτω Χωρών. Εξάλλου, οι εργοδότες που προέρχονται από άλλα κράτη μέλη και είναι εγκατεστημένοι στην ολλανδόφωνη περιοχή του Βελγίου ωθούνται να προσλαμβάνουν μόνον εργαζομένους που κατανοούν την ολλανδική γλώσσα, για τους οποίους θα είναι ευκολότερο να συνεννοούνται στη γλώσσα αυτή. Επιπλέον, οι εργοδότες αυτοί βρίσκονται αντιμέτωποι με επιπλέον διοικητικά προβλήματα και έξοδα λειτουργίας εξ αιτίας της υποχρεωτικής χρήσεως της ολλανδικής γλώσσας.

Για τους λόγους αυτούς, ο γενικός εισαγγελέας καταλήγει ότι υπάρχει εμπόδιο στην ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων. Επιπλέον, εκτιμά ότι το εμπόδιο αυτό δεν μπορεί να δικαιολογηθεί βάσει των τριών σκοπών που επικαλείται η Βελγική Κυβέρνηση προς νομιμοποίηση της επίμαχης ρυθμίσεως.

Πρώτον, όσον αφορά τον δικαιολογητικό λόγο που αντλείται από την προστασία των εργαζομένων, η υποχρεωτική και αποκλειστική χρήση της ολλανδικής γλώσσας προστατεύει, στην πραγματικότητα, μόνο τους εργαζομένους που έχουν αρκούντως καλή γνώση της ολλανδικής γλώσσας. Η αποτελεσματική προστασία όλων των κατηγοριών εργαζομένων θα απαιτούσε μάλλον τη δυνατότητα προσβάσεως στη σύμβαση εργασίας σε γλώσσα που ο εργαζόμενος κατανοεί με ευχέρεια, έτσι ώστε η συναίνεσή του να είναι προϊόν πλήρους ενημερώσεως και να μην πάσχει ελάττωμα. Η κοινή γλώσσα επικοινωνίας δεν είναι κατ' ανάγκην η επίσημη γλώσσα (εθνική ή τοπική) του τόπου όπου ο εργαζόμενος παρέχει τις υπηρεσίες του.

Δεύτερον, όσον αφορά την αποτελεσματικότητα των διοικητικών και δικαστικών ελέγχων, ο γενικός εισαγγελέας αναγνωρίζει ότι η παρέμβαση των διοικητικών αρχών, όπως η επιθεώρηση εργασίας, ή των δικαστικών αρχών διευκολύνεται όταν τα έγγραφα που αφορούν την σχέση εργασίας έχουν συνταχθεί σε γλώσσα που γνωρίζουν οι εκπρόσωποι των αρχών αυτών. Εντούτοις, κατά τον N. Jääskinen, το μέσο ευρύτατης εφαρμογής στον οποίο καταφεύγει το φλαμανδικό διάταγμα περί του γλωσσικού καθεστώτος, επιβάλλοντας τη χρήση της ολλανδικής γλώσσας σε όλα τα έγγραφα που αφορούν την εργασία, δεν είναι αναγκαίο για την υπό καλές συνθήκες πραγματοποίηση των εν λόγω ελέγχων, λαμβανομένης υπόψη της δυνατότητας να ζητηθεί ενδεχομένως μετάφραση προς την ολλανδική γλώσσα των εγγράφων που έχουν συνταχθεί σε άλλη γλώσσα.

Τρίτον, όσον αφορά το επιχείρημα που αντλείται από την προστασία της επίσημης γλώσσας, ο γενικός εισαγγελέας δέχεται ότι η πολιτική προστασίας μιας γλώσσας αποτελεί λόγο που μπορεί να επιτρέψει σε ένα κράτος μέλος να καταφύγει σε μέτρα περιοριστικά των ελευθεριών κυκλοφορίας. Ωστόσο, η υποχρεωτική χρήση της γλώσσας ενός κράτους μέλους από τους πολίτες ή τις επιχειρήσεις άλλων κρατών μελών που ασκούν τις θεμελιώδεις ελευθερίες τους δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα στον σκοπό αυτόν.

Συγκεκριμένα, κατά τον N. Jääskinen, η ελευθερία των συμβάσεων πρέπει να τηρείται, υπό την έννοια ότι ο εργαζόμενος μπορεί να δεχθεί να χρησιμοποιεί τη γλώσσα του περιβάλλοντος εργασίας του, η οποία μπορεί να είναι διαφορετική από τη δική του και από τη χρησιμοποιούμενη στην περιοχή, ιδίως αν πρόκειται για σχέση εργασίας που εντάσσεται σε διεθνές πλαίσιο. Η προστασία μιας επίσημης γλώσσας δεν μπορεί να προβληθεί ως θεμιτός λόγος για τη δικαιολόγηση ρυθμίσεως όπως η επίδικη στην κύρια δίκη, διότι η ρύθμιση αυτή δεν επιτρέπει να ληφθούν υπόψη ούτε η βούληση των αντισυμβαλλομένων στη σύμβαση εργασίας ούτε το γεγονός ότι ο εργοδότης ανήκει σε διεθνή όμιλο επιχειρήσεων.

Ο γενικός εισαγγελέας εκτιμά ότι τα συμφέροντα που φαίνεται να προστατεύει το φλαμανδικό διάταγμα περί του γλωσσικού καθεστώτος θα μπορούσαν να προστατευτούν καταλληλότερα με άλλα μέσα αντί ενός τόσο απόλυτου και γενικού γλωσσικού περιορισμού. Έτσι, η μετάφραση στην ολλανδική γλώσσα των κύριων εγγράφων εργασίας που είναι διατυπωμένα σε άλλη γλώσσα θα αρκούσε για την επίτευξη των ως άνω τριών σκοπών.

Εξάλλου, κατά τον γενικό εισαγγελέα, οι κυρώσεις που προβλέπονται σε περίπτωση παραβάσεως των γλωσσικών κανόνων είναι υπερβολικές σε σχέση προς το αναγκαίο μέτρο. Ο γενικός εισαγγελέας εκτιμά ότι άλλα, καταλληλότερα μέσα, τα οποία θα περιόριζαν λιγότερο την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων, θα επέτρεπαν την επίτευξη των σκοπών που φαίνεται να επιδιώκει το φλαμανδικό διάταγμα περί του γλωσσικού καθεστώτος.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Οι προτάσεις του γενικού εισαγγελέα δεν δεσμεύουν το Δικαστήριο. Έργο του γενικού εισαγγελέα είναι να προτείνει στο Δικαστήριο, με πλήρη ανεξαρτησία, νομική λύση για την υπόθεση που του έχει ανατεθεί. Η υπόθεση τελεί υπό διάσκεψη στο Δικαστήριο. Η απόφαση θα εκδοθεί αργότερα.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν

επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, τα άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) των προτάσεων δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα CURIA κατά την ημερομηνία αναπτύξεώς τους

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από την ανάπτυξη των προτάσεων διατίθενται από το "[Europe by Satellite](#)." ☎ (+32) 2 2964106